

Előfizetési árak:

ostán vagy háshoz küldve:

Egész évre. 20.— kor.

Félévre. 10.— kor.

Negyedévre. 5.— kor.

Egy hónapra 1.70 kor

Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPART KOZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egy □ cm. területenként 8 fillér.
Nyilttér és magánérdekű közlemények soronként 40 fillér.

Megjelenik minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13.

Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő:

Koncz Ákos.

Felolós szerkesztő:

Dr. Orbán József.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.

Előfizetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

A földmívelési tárca költségvetése.

Debreczen, okt. 31.

A képviselőház pénzügyi bizottságában folytatott tárgyalások érdekes világitást vetnek azon működésre, melyet Darányi Ignác földmívelési miniszter gazdasági érdekeink előmozdításában az elmúlt évben kifejtett.

Vádolták a minisztert azzal, hogy a szövetkezetek kérdésében az agráriusok egyoldalú álláspontjára helyezkedett s hogy e tekintetben bizonyos osztály részére előnyöket állapított meg.

E vádat a miniszter alaposan megezáfolta s azon kijelentése, melyet a szövetkezetek tekintetében tett, minden elfogulatlan bírálót meggyőzött arról, hogy a földmívelési minisztertől legtávolabb áll az agrárius érdekek dédelgetése. Különben is a miniszter már a törvényhozás döntésére hivatkozhatik s azt csak nem lehet tőle rossz néven venni, ha mint miniszter a törvényt megtartani jónak látja.

Ugyilátszik, hogy a perhorreskált szövetkezetek megfelelnek azon czélnak, melyet a törvényhozás létesítésök alkalmával kontemplált s hogy azok által a kis emberek eksziztenciáján köny-

nyitve van, mert csak így lehet megmagyarázni azt a féltékenységet, melyet a jelentkező eredménynel szemben bizonyos oldalról tanusítanak.

A miniszter felvilágosítása megvilágította a kérdést s válaszából megérthették az ellenzékek, hogy a szövetkezetek eszméje teljesen megfelel az ország érdekeinek s hogy azokat egyoldalú szempontból megbírálni nem lehet és nem szabad.

A szövetkezetekből minden felekezeti eszmét és gyölködést ki kell irtanunk, — mondotta a miniszter és e kijelentésével rámutat azon izgatásokra, melyeket különösen a néppárt eszközül használ fel czéljai kivételére a szövetkezetek révén. Meg kell tehát tisztítani a szövetkezetek eszméjét a hozzátapadt felekezeti és osztályérdekektől s egyedül mint olyan biztos segélyeszközt kell tekintenünk, mely a magyar földmívelő osztálynak lehetővé teszi, hogy a kölcsönösség alapján jövőjét biztosíthassa. Ennek lehetőségét kizárni annyi volna, mint a kis embert boldogulásának reményétől megfosztani.

Kimutatta a miniszter, hogy a borértékesítés terén a szövetkezetek már eddig is kiváló eredmé-

nyeket mutattak fel s hogy a gabonaértékesítés terén is kilátás van arra, hogy az eszme be fog válni. A biztosítási szövetkezetek hasznossága felől pedig kételyeink egyáltalában nem is lehetnek.

Meggyőző érvekkel szolgált a miniszter azoknak is, kik a borhamisítás kérdésében kifejtett akciójával szemben kifogásokat emeltek. Nem tartja tökéletesnek a borhamisítási törvényt, de úgy véli, hogy az eddigi állapotokat tovább változtatlanul hagyni nem lehetett.

Valóban meglepő az ellenzék azon kifogása, hogy a borhamisítás kérdésében a kormány nem járt el helyesen. Hiszen borkereskedelmünk a borhamisítási törvény előtt már azon ponton állott, hogy hitelét a külföld előtt teljesen elveszítse s a bortermelek valósággal a tönk szélére jutottak s mig lelketlen üzerek óriási haszonra tettek szert hamis és hamisított boraikkal, addig a termelő nem volt képes csekély készletén tudni.

El kell ismernünk ugyan, hogy az új törvény szigorú intézkedései folytán a mesterséges borokkal való kereskedés csökkent, — teljesen soha sem lesz a hamisítás kirtva — hanem ez a körülmény nem ellensúlyozhatja azon rendkívüli előnyt, hogy a hamisítatlan

TÁRCZA

A gályarabok emlékére.

(Október 31.)

A régmúltat sirjából felköltöm:

A szomorut, az oly gyászost,
A mely elmúlt, elviharzott régen,
De mi nekünk örök gyász maradt.
Midőn hinni nem volt szabad hitünk',
Papjainkat vészre hurozolák,
Midőn hüen szerettük Istenünk,
A gályákon ölt a porkoláb.

Forgasd át a történet lapjait
Tekintsd át e vértanuk sorát,
Gyöngült-e meg némelyiknél a hit
Nem tört-e meg annyi kinon át?
Nem! Mind dicsők voltak ők, mind hűek,
Nem hajolt meg egyik sem gazul,
Hogy volnának ott gyöngszívűek,
A hol a hit szolgál vigaszul.

Hétszáz hívót hívtak fel Pozsonyba,
Erőskeblű protestáns papot.
Hol nem térnek erő s hatalomra,
Azt gondolták — majd a pénz hat ott
„Börtön, gályáknak lakói lesztek,
Megtartva a tévelygés tanát;
Ha valljátok mind a hét szentséget,
A hatalom pénzt, nyugalmat ad.”

Vélnéd az erdő százados fáját,
Melyet meg nem hajt s szél dühe

Csak meg-megrengeti koronáját,
Egy röppenő szellő dönti le?!
Vélnéd hitünknek egy hű vezérét,
Ki hitéért ezer vést kiállt,
Hogy most ily aljas eszközért, pénzért
Elarulja Krisztus szent tanát?!

„Erős varunk nekünk jó Istenünk,
Szenvedjünk száz annyi kinokat,
Győzni nem fog félelmes ellenünk:
A nagy nap még ránk is felvirrad.”
Énekelték gályák láncza mellett
Visszhangot rá zugó szél adott.
S betegeknek kinos jajjal kellett
Evezőkkel szelni a habot.

Emlékükre a szent vértanuknak
Szentelünk ma épen ünnepet.
Emlékükre fon ma koszorukat
Borostyánból az emlékezet:
Az az örökzöld borostyán-levél
Jelképezi kitarításukat,
Hozzá busan dallja az őszi szél
Mit szenvedtek! Mennyi kinokat!

Busan száll a süvöltő őszi szél,
Rázza a fák fonnyadt levelét.
Majd egyszerre viharszárnyakra kél
És az avert szórja szertesztét.
Mintha bős dühében átkot szórna,
Átkot zugna, átkot dörgene,
Mintha zugásában benne volna
A kegyetlen üldözők neve!

H. Béla.

A művészi hivatás.

— A „Debreczeni Ellenőr” eredeti tárczája. —
Irta: Hajdu József.

Művésznek lenni annyit tesz, mint az emberiség öröme és költészetéül szolgálni, a művészi hivatás azonban gyakorta: nyomor versekben.

Minden pálya között a művész hivatása a legszebb és legnemesebb, azon hivatás, a melynél a legmagasabb szellemi fel-fogás érvényesül, de a mely a megerőltetés és tönkremenés esélyeinek is nem egyszer van kitéve.

Statisztikailag bebizonyított tény, hogy a művész rendkívüli mérvben ki van téve a kedély és szellemi lehangoltságnak, mely a mértéktelenül felizgatott érzeményekben leli alapját és nem ritkán az összhangot megzavarva, a test és lélek nyugalmát dulja fel. A képzelet működése, egy oly világba és helyzetbe való behatolása, melyet ő tényleg nem él át, oly jellemekkel való azonosítása, melyek előtte a valóságban idegenek, a művészt egy beteges, ideges ingerbe ejtik, a gondolat és érzelmek rendes menetét, megzavarják és nem ritkán az egészség súlyos veszélyeztetéséhez vezetnek. Eszélyes eljárással sikerülhet ugyan a művészi hivatással egybekötött sok szabályellenességnek gátat vetni és az életet egyensúlyban tartani. Fellette nehéz azonban e kiegyenlítés és összhangba való hozatal fogantatása, ha az izgatottsághoz még más oly kellemetlenségek is járulnak, a melyeket az életszükségletek hiánya és a gondok támasztanak, a melye-

borok kereslete emelkedett s hogy a törvény rendelkezése és a kormány erélyes állásfoglalása rövid idő alatt meg fogja állapítani, vissza fogja szerezni borainknak a hamisítók üzérkedése által a külföld előtt elvesztett hitelet. A miniszter adatokkal bizonyította be, hogy az új törvény égisze alatt a nagykereskedelem már is örvendetesen fellendült.

A gazdasági és politikai életben divattá vált jelszavak ellenében a miniszter azt javasolja, hogy értsük meg egymást. Ne tekintse a gazda a kereskedőt ellenségének, s ha közelebb lépnek egymáshoz, bizonyára megértik egymást s ha lesznek is ellentétek, azokat kölcsönös méltánnyal kiegyenlítik.

A nagy port vert ruthén akció is eredményesnek mutatkozik; a kormány nem esalatkozott számításában, midőn a ruthén nép jóindulatában bizott, mert a kormánynak beküldött jelentésekből az tűnik ki, hogy a befektetett összeg meghozza gyümölcsét. A szegény ruthén nép lelkiismeretesen fizeti a bérösszeget s valódi példáját mutatja a kötelességérzetnek.

S mint a miniszter kijelentette, az akció üdvös voltát mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a felvidék többi részei is kérik, hogy az állam őket is hasonló támogatásba részesítse.

Legteljesebb mértékben megnyugtatók Darányi Ignác földmívelési miniszter azon kijelentései is, melyeket azon vádra adott válaszul, hogy a kormány csak a nagy urak érdekeivel törődik, a kis embereket pedig figyelmen kívül hagyja. Az utolsó törvényjavasla-

tok kivétel nélkül azt bizonyítják, hogy a kormány a kis emberek helyzetén kíván segíteni. De ha a kormány ezen irányban működik is, nem lehet tőle azt kívánni, hogy egyoldalúságba essék és osztályérdekeket szolgáljon a társadalom egyetemes érdekei helyett.

Más osztályoknak háborút a kormány nem üzenhet, ezt feladatának nem ösmerheti s míg a szabadelvűség elvét követi, e térére lépni nem is fog, hanem továbbra is a különböző társadalmi osztályok közötti egyetértést fogja szem előtt tartani s ennek szellemében fog eljárni.

A földmívelési miniszter e nyilatkozata általános megnyugvást fog kelteni az országban s reméljük, hogy annak jótékony hatása leendő az osztály és felekezeti féltékenység megszüntetésére.

Bosnyák vasutak. A bosnyák vasutak kérdésében a belügyminiszteriumban gróf Goluehowski külügyminiszter elnöklété alatt folytatott közös miniszteri tanácskozás a lényeges kérdésekben megegyezésre vezetett. Egnéhány indítvány azonban függőben maradt, a melyeknek megoldását egy záróértekezletnek tartották fenn. Ezt a tanácskozást arra való tekintettel, hogy a magyar miniszterek a küszöbön álló képviselőházi tárgyalásokhoz Budapestre utaztak, a legközelebbi napokban tartják meg.

Birtokmegosztás Debreczenben.

I.

A Magyar Gazdaszövetség kiadványában a fenti czim alatt egy érdekes tanulmány jelent meg, melynek szerzője városunk segédlevéltárnoka, az irodalmi működéséről előnyösen ismert Zoltai Lajos.

A tanulmány nem szorítkozik csupán városunk birtokviszonyainak megismertetésére, hanem ismerteti gazdasági helyzetünket a múltban is s e tekintetben gazdasági történetünkre nézve fontos adatokkal szolgál s forrásmunkának tekinthető nemcsak adatainak megbízhatóságánál fogva, hanem azért is, mert abból Debreczen városának századokon keresztül folytatott tervszerű s öntudatos közgazdasági politikájával megismerkedhetünk. — A jeles tanulmány megérdemli, hogy vele közelebbről foglalkozzunk s azért abból az alábbiakban mutatványt közlünk, mely Debreczen város jelenlegi birtokviszonyaival foglalkozik s azokat hazánk nagyobb városainak állapotával hasonlítja össze:

Debreczen város határa az idegen közigazgatási területeken fekvő birtokokkal együtt, a közönség egyes tagjaihoz való viszonyát tekintve, két nagy csoportra oszlik: magánjogi és közös jogi természetű birtokokra.

A saját közigazgatási területén levő 166.297 holdból 84.552 hold községi vagyon; 81.745 hold pedig magánosok és testületek birtoka. Szomszédos községek (Mártonfalva, Sámson, Szóvát) határában 16518 hold birtoka van Debreczennek és ez is 2512 hold polgári kaszálló kivételével a közönségé. A községi vagyon összes területe tehát 98.558 hold; melylyel szemben 84.257 hold magánjogi természetű ingatlan taláunk. Azonban ezenkívül hatvannál több debreczeni illetőségű, állandóan Debreczenben lakó családnak van magánbirtoka különösen Hajdu-, Szabolcs-, Szatmár-, Bihar- és Hevesvármegyékben. E birtokosok részben Debreczenben letelepedett régi nemes családok ivadécai, részben polgári származású, értelmiséghez tartozó, megvagyonosodott egyének, gazdálkodók, kereskedők, ügyvédek, köztisztviselők. Civis alig kettő-három akad közöttük.

Baross Károly „Magyarország földbirtokosai” czimű statisztikai műve szerint Szabolcsmegyében 13.000, Hajdumegyében 15.000, Bihar megyében 12.000, Szatmár megyében 3200, Hevesmegyében körülbelül 1000 holdat bírnak a debreczeniek. A civisek

ket a létért való küzdelem és a minden napi kenyér megszerzési módja okoznak.

Nincs nehezebb és göröngyösebb pálya a művészinél. Ha valaki, úgy bizonyára a művész az, kinek oly gyakran kell e küzdelemmel megvívni, kinek existenciáját oly gyakran anyagi és családi gondok nehezítik meg.

Ugyan hányan mondhatják el az arra hivatottak közül, kik a művészi pályára szánták magukat, hogy ők a nélkülözésekkel és gondokkal mi ismeretséget se kötöttek volna? Mily sokan, avagy tulajdonképp mily kevesen! Az ujjon lehet megszámlálni ama művészeket, a kik művészi alkotásuk és tehetségük által vagyont szereztek. Mily ritkán tűnik fel egy-egy Maecenas, a ki a művész iránt kellő érdeklődéssel viseltetik és előhoz juttatni elősegíti.

Itt leggyakrabban ismétlődik a régi dal, a régi baj, hogy a művészet, ez égi istennő, fejős tehénne sülyed; a művésznak a művészet szentségét, hogy magának és övéinek a szükségést beszerezhesse, köznapi mesterséggé kell lealacsonyítania. Mitévő legyen? Feláldozza-e magát magasabb eszméinek, sinlődjék, éhezze, elzülljön-e? Híszzen őt is, miként minden embert, egy vagy más kötelék, gyakran különbnél-különb szálak fűzik az élethez, az érzékiség és élvezetek világában. Így hát nem marad neki egyéb hátra, hogy saját életének csolnakát és azokét, a kikért gondoskodnia kell, megmenthesse, mint kenyérért dolgozni, ha az eszmények többé-kevésbé elhomályosulnak is. Helyes ugyan az a mondás: „a kinek nincs meg az igazi hivatottsága ahhoz, az

ne legyen művészsze”; de époly való az is, hogy számos, igazán hivatott egyén a valódi művésztől elpártol, avagy a küzdelemtől eláll, mert erre a megélhetés gondjai kényszerítik. Tapasztalatból tudjuk, hogy nem egy jeles férfiú a táplálkozás és a létszükségletek hiánya folytán kifáradva, idő előtt meghalt, családja kimondhatatlan nyomorban lett visszahagyva. Bár nem kétkedünk az iránt sem, hogy olykor-olykor önhibája is hozzájárul a körülményekhez, mégis a leggyakoribb és legnyomósabb ok az marad, hogy a művész nem volt eléggé előrelátó, nem értett ahhoz, mint kelljen bizonyos mérvben üzletemberként és okserüleg gazdálkodni. A nélkül, hogy tékozlók lennénk, mégis mint hitves és anya szemrehányást okozhatunk magunknak, midőn az ellenségek ellensége, a nyomor beköszönt hajlékunkba, ha nem voltunk előrelátók, ha nem jól gazdálkodtunk.

A gazdálkodásnak egyik követelménye a takarékoskodás. Igaz bár, hogy a takarékoskodás a művészet gyenge oldala, de bizony, sajnos, másoknál is tapasztalhatók e tünetek, még pedig nagy mérvben, mert folytatólagos szünetet nem ismerő takarékoskodás a kedélynek sok önmegtágadását és az észnek folytonos működését tételezi fel. De valljuk be őszintén, mily ritkán tapasztalható e szívós kitartás, főképp és különösen a művészeknél. A takarékoskodónak ezer meg ezer kísértet áll az útjába, gondolkodását megzavarja és pénztől szépszerével megfosztja.

A művész szabály szerint nem tudja az életet gyakorlati oldaláról felfogni. Ő nagyon

is kicsit gondol azzal, mi reá nézve előnyös, mit kíván a közönséges életből-esség. Bármennyire rajong is a művészetért és bármily odaadással él hivatásának, mégsem zárkozhatik el a külső lét következményeitől. — Neki mindennek előtt élni kell, a szükségletekről gondoskodni és övéinek megélhetését biztosítani. Később talán gyermekét taníttatnia vagy kiképeztetnie, egy vagy több felnőtt leányt kiházásítani. De hogyan fog e kívánalmaknak, sőt mondjuk kötelességeknek megfelelni, ha, mint a leggyakoribb esetek közé tartozik, nem volt képes vagyona szert tenni? Ennek csak egy módja van: a lét biztosítása a biztosítás egy vagy több formájában, melyet a nagyszabású életbiztosítási intézetek alkottak, leleményesen gondoskodva az anyagi szükségletek fedezéséről.

Alig létezik az emberi, főleg a családi életben oly esemény, amelynél az életbiztosítás haszonnal ne volna alkalmazható. Miként a méh minden virágnak édességét kiszívja, úgy kutat a biztosítás a komoly, leverőleg ható, végzetes események után, a melyek az emberek életében előfordulhatnak, hogy tevékenysége által azok reánk nézve elviselhetőbbek legyenek és a mennyire lehet, azokat enyhítse, bármennyire legyünk elesüggedve.

A tehetetlenség, bizonyos esetekben anyagilag segíteni, főleg oly esetekben, melyet egy biztosítási kötvény nem engedett volna felszínre juttatni, mily gyakran volt már a családi boldogság felmulásának oka és mily szomorúan, károsan hat a családi életben bekövetkező zavarok a könnyenhevülő és

közül Kövesdy Imrének 1600, a most meghalt Jámbor Ferencnek 1050 kataszteri holdja van. Nehány régi törzsökös kereskedő család is nagy vagyont szerzett a szomszédos vármegyékben: a Szabó-család 3000, Sesztina Lajos 2000, Csanak József 1400 holdat.

A város szoros értelemben vett határának 50% nál nagyobb részét foglalja el a községi birtok. Az utolsó 10 év alatt a községi birtok közel 500 holddal szaporodott, részint erdősítésre alkalmas polgári kaszállók visszavásárlása, részint laktanyák és más építkezésekhez szükséges majorsági földek megszerzése által. Ellenben a szétszórtan fekvő kisebb birtokok közül néhány magánosokhoz került. Ezeket hihetleg rövid idő múlva követni fogja a többi hasonló terjedelmű városi birtok is. A közgyűlés ugyanis megbizta a tanácsot, hogy ezek eladására nézve alkalmas időben javaslatot tegyen.

A közelmúltban 396 holddal apadt a szováti rész birtokterülete is Szovát községnek eladatván a volt urbéres földek közt fekvő vízállásos helyek. Elidegenített az épen semmi jövedelmet nem hozó nádudvari 16 holdas birtok is.

A magánosok és testületek birtokában levő 81.745 hold 2745 birtokra oszlik, de csak akkor, ha a kizárólag beltelkekkel és a kertekben csupán szőlővel bíró lakosokat nem vesszük számításba.

Uj kis birtokok alakulásának utóbbi időkben egyetlen egy alkalom kedvezett. Tavaly történt ugyanis, hogy a legnagyobb magánbirtokból 500 kataszteri holdat 76 kis gazda megvásárolt és parcellázott.

Az ezer holdnál nagyobb három magánbirtok közül egyedül egy 1075 holdas verődött össze eredetileg több polgár tulajdonát tevő kisebb tanyabirtokokból. A másik két nagybirtok pedig a gróf Gyulay-család latifundiumának szétszakadásából keletkezett, a hetvenes évek elején, a mikor Gyulay-Macs és Gyulay-Hegyes pusztákat néhány debreczeni polgár szerezte meg.

A statutum kitörése a telekkönyvből a törpe- és kisbirtokok megfogyásán kívül idegen birtokszerzők beözönlését is előidézte. Különösen a Balmaz-Ujvárossal szomszédos Ondód, Csueza és Elep pusztákra. Ujváros földéhes, szorgalmas, takarékos, szopora népe, a mely saját falujának 50.000 holdas határán a Semsey-uradalmakból még csak

haszonbérbe sem kaphat földet, eleinte mint bérlő lepte el rajként az ondódi, csuezai és elepi tanyákat. És igen nagy haszonbér mellett is sokan közülök némi tőkét gyűjtöttek, jólétre vergődtek s végre örök tulajdonjoggal maradtak bent az előbb bérben birt tanyán.

Különösen régebben, mikor még a statutum kényszerítő hatálya főnnállott, némiely ujvárosiak házat és polgárságot is szereztek Debreczenben s ez a hasznos, példás szorgalmu elem tökéletesen beolvadt a törzsökös polgárságba. Kertészek, Harangiak, Bányaiak Ujvárosról szakadtak be. A legvagyonosabb, legtekintélyesebb civis-familiák közé tartoznak, tevékeny szerepet játszva a közélet terén is, városi egyházi dolgokban. Maga a Kertész-had közel ezer hold földnek ura a debreczeni határon.

Amde az acquisitor ujvárosiak javarésze még mindig idegen „külföldi” számba megy az igazi debreczeni előtt.

Az ősi kistelek a szülőfaluban, családi összeköttetések csakugyan szorosabban fűzik még őket Ujvárosához, mint új otthonukhoz, hol csak az imént vetették meg a lábukat.

De vajjon nem e nagy mezőgazdasági átalakulás csirái rejlenek a derék ujvárosiak eme rajzásában? Nem-e az új pusztai települések vetik meg alapját annak a tanya-rendszernek, amely eddig ellenkező irányu történelmi fejlődés miatt nálunk nem talált termő talajra úgy, miként Szeged, Vásárhely, Szentes határain? Vajjon az eddig tulnyomóan külterjes gazdálkodási üzemet nem-e épen az ujvárosiak tömeges bevándorlása fogja gyorsabban fölcserélni a jövedelmezőbb belterjes műveléssel?

A kínai háború.

— E x p r e s z t u d ó s í t á s . —

Budapest, október 30.

Ha hinni lehetne a kínai lapok jelentéseinek, a béke sorsát már eldöntve látnók. Ezek a lapok ugyanis az irják, hogy a béketárgyalások már oly előrehaladott stádiumban vannak, hogy már a békefeltételekre nézve is megállapodásra jutottak. Ezeket a feltételeket Li Hung-Csang állítólag elfogadhatónak tartja. Ezeknek a feltételeknek legerősebb pontja kétségkívül az, mely

Tuan herceg életfogytiglani fogságát kívánja. Tekintve azonban, hogy Tuan herceg már elvesztette befolyását az udvarra, nem lehetetlen, hogy ez a pont is keresztül megy. A tárgyalások alapjául különben a francia javaslat szolgál.

A paotingfui expedíció sikertelen volt a németek, úgy látszik, Pekingben akarják jóvá tenni. A kínai fővárosból ugyanis olyan hírek érkeznek, hogy a németek valószínű hadi törvényszéket tartanak, a melyen minden kínait, a ki boxer hírében áll, halálal büntetnek. A paotingfui expedíción részt vett csapatok most Pekingbe térnek vissza s ezen utjuk közben valószínű hajóvadászatot rendeznek a boxerekre. Három párhuzamos vonal irányában térnek vissza s körülbelül november 6-án fognak Pekingbe és Tiencinbe megérkezni, hol az olasz és német csapatokkal együtt fognak operálni.

Legújabb híreink a következők:

Kínai lapok jelentése szerint a béketárgyalások simán folynak. Ezek a lapok már a békefeltételeket is közlik, a melyek állítólag a következők: Négy millió taelnyi kártérítés, a tea-vámoknak és a likin-jövedelmek idegenek által való kezelése. Tuan hercegnek életfogytiglani fogságra ítélése, a császár visszatérése Pekingbe állandó idegen védőrséggel, korlátlan lakásjog az idegenek számára és a Kína számára való fegyvervásárlás eltiltása. Li-Hung-Csang állítólag elfogadhatónak nyilvánította ezeket a feltételeket.

Pekingből jelentik:

A követek folytatták tanácskozásait, hogy megegyezésre jussanak a Kínának teendő feltételekre nézve. A tanácskozás alapjául az elvben elfogadott francia javaslatok szolgálnak. Az osztrák-magyar követ ideérkezett. Egy század francia katonaság, amelyet Pekingtől nyugatra küldtek ki egy napi járásnyira, hogy a környéket az ellenségtől megtisztítsa, azt jelenti, hogy utközben a boxerek zaklatták. A csapat nyolcz boxert megölt, egyet elfogott és egy golyószórót zsákmányolt. A Pekingből Paotingfuba ment nemzetközi hadoszlop visszatér és az utjába eső falvakat megtisztítja a lázadóktól. A fegyveres lakosságot megbüntetik, fegyvereit elveszik és megsemmisítik. Li-Hung-Csang értesítette a követségeket, hogy Ju-Hszién megmérgezte magát.

Az én ajándékom.

Hogy történt, hogy nem, csak hogy egyszer reggel találtam hazamenni. A mikor más jó lélek már régen hozzáfogott aznap munkájához, a mikor a legmerészebb diák gyerek is lélekszakadva rohant az iskolába, hogy valahogy bemenetelbe meg ne előzze a tanítója, a mikor a gondos házi asszonyok már megrakott kosarakkal tértek haza piaci bevásárlásukról, én akkor mentem haza egy tréfás estélyről.

A ki soha sem feledkezett meg magáról egy rövidke éjszakára, az nem is tudhatja, hogy milyen érzéssel bandukoltam haza. A rohanó gyermekereget hangyabolynak láttam, a kosarakkal vándorló asszonyok mint nehéz társzekerék tüntek fel az én szememben, a tejes kocsikat fehér ruhás kis lányoknak képzeltem és magamat — őszinte leszek, azt is megmondom — egy olyan ártézi kutnak, a mely viz helyett a szeszes italok mindenféle fajtáját örökön örökké okadja magából.

Szóval, kéjes érzéssel voltam eltelve. Az agyvelőm már úgy magába szivta a Béla cigány hegedűjének melankólikus hangját, hogy attól szabadulni képtelen voltam. Lelki szemeim előtt ott lebegett egész bandájával, a mint sajátságos cigány gesztussal húzta egyedüli kedvenc nótámat:

„A lábamon alig, alig állok,

Mégis szeretnek a lányok.”

A mint tökéletesen meggyőződtem arról, hogy a berugott emberre az Isten különös gondot fordít, szerencsésen eljutottam lakásom kapujáig. Azóta már többször meggyőződtem arról, hogy itt ösztönszerűleg mindig megállok még

felette érzékeny művész kedélyvilágára, azt számos eset a napnál is világosabban bizonyítja! Ily körülmények között a legjobb tehetség és a legnemesebb kedély sem képes a művész kedélyvilágában lábrakapósított melancholikus világnézet érvényesülhetésének és alkotó ereje elfecsérlésének gátat vethetni.

A művész legnagyobb ellensége a philister, de másodsorban még nagyobb önön-maga, ha magát és övét az emberi életben legközönségesebben előfordulható esélyek ellen oltalmazni nem tudja és ha e tekintetben a védelmet nem keresi.

Ha mégis fontolóra vesszük, hogy házasságok gyakorta szerelemből köttetnek és hogy a szerelemnek legfőbb vágya oda-irányul, hogy a kedves lénynek boldogságot alkossunk és hogy mindent, a mi ennek útjában áll, elhárítsunk, úgy csak nehezen foghatjuk fel, hogy oly sok házasember van, a kik mi sulyt sem fektetnek arra, hogy neje és családjának legalább anyagi helyzete biztosíttassék, annyival inkább, miután ez nem igényel valami szerfeletti nagy költséget avagy valamely különös nehézségnek a leküzdését, pedig ez könnyűszerrel érhető el: az életbiztosítás által.

Egy elviselhető lét előfeltétele nem annyira az, hogy mindennemű gondtól mentek legyünk, mint az a tudat, hogy nem kell szemünkre hányini önmagunknak, hogy a saját és övéink biztosítása érdekében minden lehető meg nem tettünk.

A művészek művészi alkotásai és cselekményei nagylelkűséget igényelnek, nagylelkűség nélkül ő sem tökélyesít, sem nagy-

szabásut nem alkothat. Ugyan mért is gyakorol a művész épen a saját családja existenciája biztosítása érdekében oly ritkán nagylelkűséget, ha egyáltalában itt nagylelkűségről szó lehetne, pedig hát ez nem is egyéb, mint a szükség és a nyomornak távol tartása!

Fitymálás, félreismerés, üldözés, a megélhetés nehézségei, a jelenkor felette magas igényei — sajnos — oly tények, a melyektől a művészetének odaadással élő művész sem zárkozhatik el és nem egyet kergetett már az öngyilkosság, vagy az örület örvényébe. Mennyire érzékenyebbek azonban azon lenézés, üldözés, a boldogulhatóság nehézségei, melyeknek a művész biztosítatlanul visszamaradt családja léptenyomon ki van téve a gyermekek, az ő érzékeny és fogékony kedélyükkel, a gyengéd, finom érületű nő, a kinek szíve még nemes, kedélye romlatlan, a ki minden tétben és gondolkodásában a teremtés koronájaként áll lelki szemeink előtt és mégis oly kevesen bírnak annak tudatával, hogy az önmagát emésztés, a megalázás, a nyomor, a küzdelmek mily mérvének lesznek kitéve visszamaradt kedvenceink, ha ezeknek a külső tekintélyük épségben tartásához, a tisztességes megélhetéshez szükségesek mindenemű eszközöket nélkülözniök kell.

Önmagának kell az embernek a saját és az övéi jövője biztosításáról gondoskodni és nem szabad támaszkodni arra, hogy esetleg az állam, vagy a társadalom legyen minden reményünknek kufforrása.

józanon is és hogy ha ezt az utat meg akarom tenni, legezészerűbb eldobni a gyepelöt, haza találok úgy is, mint a járatos ló a sötét éjszakában.

A szobámban még tegnap este volt. Az ágyam várt türelmetlenül, de azért nyugodtan viselkedett, megmaradt szép sima formájában, mint máskor este. Csábitól fogva a fehér puha párnák és én engedve a csábnak, feküdni készültem.

A mint gyöngéden elhelyezem fényképeim tömkelegében a legujabbat, — a metyel ezen a fréfás estélyen kaptam — kopognak ajtómon és mielőtt engedelmet adhattam volna, szobámba lépett egy férfi alak. Hogy nézett ki, nem tudom, de megértettem mi járatban van.

— Én az „Eos” világhírű műintézet czég 18-ik számú vezérügynöke vagyok, — kezdé az idegen — nevem Lévy Máttyás. Verseny nélkül áll az egész világon, páratlan a maga nemében. Bármilyen kicsi, bármilyen kopott, bármilyen régi fényképek után meglepő ügyességgel készítenek nagyobbakat olyan hüen, olyan praecisióval és olyan olesón, a hogy ez ideig senki más a kontinensen. Legalkalmasabb ajándék azok részére, kiket akár szeretünk, akár tisztelünk. Hü kifejezője egyaránt a tiszteletnek, a szeretetnek, olyan ajándék, melyet mindenki megbecsül, mert magát becsüli meg. Tegyen kísérletet kedves uram és én előre is biztosíthatom a legpontosabb, a legszolidabb kiszolgálásról.

Én — az élő ártezi kut — alig tudtam szóhoz jutni. A sok ital szorongatta a torkomat, de hiszem inkább az öröm fojtotta belém a szót.

Sokáig bámultam ezt az embert, — ki talán még most is zengene dicsőhymuszait intézetének jósa, kitűnőségéről — ha magamhoz nem térek és — nagynehezen ugyan, de mégis győzedelmeskedve — felbe nem szakítom.

— Uram, ön arany ember, ön gyémánt ember, ön geniális ember.

Megszorítottam a kezét talán háromszor is, ujongtam örömben, kirántottam fényképeim közül kettőt, kértem, könyörögtem neki, ha Isten ismer, ha jól akar tenni, nagyítsa meg ezt a kettőt. Ez az én bátyám, ez az ő felesége — érte uram — ezeket nagyítsa meg, nekik régen tartozom ezzel, nekik régen tartozom ajándékkal, olyan ajándékkal, melyre én nem tudtam rájönni, melynek gondolata engem régen gyötört, olyan ajándékkal, mely hü kifejezője a szeretetnek, a tiszteletnek, mit lefekvés, felkeléskor mindig láthatnának, a mit mások is megláthatnak, a melynek nagyobb a becsé, mint az értéke és ez az az ajándék, amit én keresek.

Megrendeltem!

A hanyatló nap fáradt sugarai, melyek beszűrődtek ablakomon, az keltett fel mélységes álmomból. Arra ébredtem, hogy fiatalság, boldonság, meg hogy megszabadultam egy gyöttrő gondolattól. Hanem mikor a képek megérkezése után pár nappal elutaztam az én kedves jó bátyám boldog családi otthonába, arra a keserű tapasztalatra bukkantam, hogy fiatal-kori élményeim, bravurjaim akaratom ellenére kiadtam irásban.

Bátyám képe kitűnően sikerült, de mellette ott hivalkodott kaczer mosolylyal, kihívó öltözékében egy női alak, a tréfás estélyen kaptott fénykép nagyított mása.

H. Imre.

SZINHÁZ.

Delila, vagy a kaczeriség áldozata.

Ez a regényes franczia színmű már többször került elő színpadunkon s talán épen ez okozta, hogy az este nagyon csekély számú közönség tartotta érdemesnek a megtekintését.

Maga a szindarab nagyon is romantikus izű. Egy zeneköltő szomorú esetét tárgyalja hat képben, aki rabjává lesz egy

kaczer hölgynek s nyomorultan pusztul el.

Az előadás eléggé jó volt. A zeneköltő szerepében Pataky Béla nagy sikerrel érvényesítette jeles tehetségét s háládatos szerepét egészen kiaknáta. A közönség többször hívta egy-egy frappáns jelenet után a lámpák elé. Komjáthyé a kaczer herezegő szerepét a töle szokásos érzéssel és élethűséggel ábrázolta. Rövid szerepében T. Halmy Margit (Sertorius leánya) kiváló alakítást nyújtott. Bartha zenetánára sok jóakarattal és készütséggel volt alakítva. A sikerhez hozzájárult még Komjáthy is, ki Carnioli lovag szerepét játszotta.

A felvonásközök irtózatossal szüneteltették próbára a közönség türelmét. Ezt azonban a gyakori színpadváltoztatás eléggé megindokolja.

Magyar művészek a román udvarnál. A román konzulátus felszólítására a budapesti művészvilág három illusztris tagja legközelebb föllép a román udvar előtt. A művészársaság tagjai: Márkus Emilia asszony a Nemzeti Színház, Blätterbauer Gizella kisasszony az Operaház tagja és Somogyi Dezső zongoraművész. A művészársaság november elején indul utra. Itt említjük föl, hogy ez év tavaszán már járt egy másik művészesapat is Bukarestben és ugyancsak a román királyi pár előtt hangversenyzett. F. Pewny Irén asszony, Beck és Polónyi Elemér voltak a tavasszal Bukarestben és nagyobb kitüntetésekben részesültek a hangverseny után.

A reformáció emlékűnepe.

Debreczen, október 31.

„Megismeritek az igazságot és ez az igazság szabadokká tesz titeket.”

Háromszáznolezvanhárom évvel ezelőtt történt!

Akkor is egy ily napon bánatos gyászfátyolát öltötte magára a haldokló természet. Hulló virágszirom, megsárgult falevél borította a wittenbergi vártemplom környékét, hova seregestől tódult a nép, mint a szent hajdankorban a Jeruzsálembé utazó világidvezítő elé.

Mi történt itt? Miért e szokatlan zaj?

Rá felel a léget megrezgető örömkiaáltás:

— Hozsánna! Áldott, aki eljött, hogy lenyűgöző bilincseiből felszabadítsa a szellemet!

Egy egyszerű barát, a halhatatlan emlékű Luther Márton, nem tudja tovább tűrni az egyházba csuszott tévelygéseket; nem nézheti tovább a sulyos visszaélést, melyet a nép szellemi életét vakító sötétségben tartó papság a bünbocsánatok ígértetésével elkövet. A korhadt rendszer rohamosan közeleg a végenyészet felé. A pápaság intézménye közönséges kufársággá sülyed alá. Pénz a bálvány, melyért hatalom, fény, örök boldogság kapható.

Az egyszerű barát szomju lelke fellázad a nyomorult kapzsiság láttára. Nyíltan hadat üzen a pápaságnak s azoknak, kik pénzért árulgatják a bünbocsánatot. Ott a wittenbergi vártemplom előtt nyilvánosan megégeti a pápai bullát, mely kiátkozással fenyegeti őt, ha szabadon gondolkodni merészel s kifüggeszti a vártemplom ajtajára kilenczvenöt tételét, mely a lelki szabadság a megújult hitélet öröklétű parancsolata.

Ezrek és ezrek szívében ujul fel rég sóvárgott öröm Luther Márton felléptére. A germán faj melléje sorakozik s mindazok, kik beteltek a tévelygésbe sodort egyház lélekölő tanával, nagy lelkesedéssel üdvözlik a reformáció hajnalhasadását.

A többit tudjuk! Minden eszme megkívánja a maga mártyrjait. Hulló vértől termékenyített talaj kell, hogy az igazság elvetett magva dúló viharral szembeálló terebélyes fává növekedjek!

Az egyházszakadás sem ment simán. Azok, kik a hatalom fényében sütkéreztek, kik a hitéletet neveléses külső formák közé igyekeztek szorítani és isteni hatalommal ruházták fel a pápát, mint aki egyedül bocsáthatja meg a bünöket, mindent elkövettek, hogy a szabad gondolkodás hullámzó árját megállítsák diadalmas folyásában.

Kitört a féktelen bosszu a szeretet fedelme nevében. Vér áztatta a fekete talajt, máglyákon vergődők kínos sohaját nyögte tovább a suhanó szellő. Mint a hogyan az első keresztyén században történt; mintha ismét a pogányság állt volna szemben a keresztyénséggel, folyt a harc vak dühhel, milliók pusztultak el ezer kínok között, mint mártirjai a szabad gondolkodásnak.

Hosszu-hosszu idők teltek el, míg a reformáció áldásos hatása alatt a szabadabb szellem éledni kezdett s az üldözött hívők a vallásegénylőség kikötőjébe érkezhettek. Sok szomorú emléklappal bővült ez idő alatt a reformált egyház története és hogy a hatalom nyomása alatt teljesen el nem pusztult, csak azoknak a hitű, tántoríthatatlan jellemű bajnokoknak köszönhető, akik bátor lélekkel türtek minden bajt, szenvedést, a gálya iszonyatos büntetését a szent hitért.

Most, amidőn háromszázados multjára tekintünk vissza a reformációnak s látjuk annak áldásos hatását népek, nemzetek életében, hálás szívvel borulunk le a Gondviselés előtt, hogy adott nekünk bátorlelkű férfiakat, akik minden fenyegetéssel szemben keresztülvitték a hitjavítás nagy munkáját.

Népek milliói ajkán zendült ma fel az ének, hirdette világszerte a szabad eszmék diadalát, a lelki élet újjászületését.

Ma már, a békés fejlődés korában, elűntek ugyan a komor napok, melyek az embert hite miatt egymás ellen gerjesztették, hanem azért még ma is igen sokszor kell talpon állani az örállóknak s igen sokszor kell énekelni Luther énekét:

„Erős várunk nekünk az Isten
És fegyverünk ellenség ellen!”

*

A debreczeni ev. ref. főiskola a reformáció emlékűnapján, ezuttal első ízben a nagytemplomban délelőtt 10 órakor ünnepélyes istentiszteletet tartott, melynek sorrendje a következő volt: 1. Felhívó ének. 37. dicséret, 1. vers. 2. Gyülekezeti közének. 37. dicséret, 2. és 3. vers. 3. Ima Storchtól. Előadta a főiskolai énekkar. Ezután 4. orgonaszó mellett Csiky Lajos lépett a szószékre s mondott megható szép imát. 5. „Erős vár a mi Istenünk.” ez. éneket adta elő a főiskolai énekkar. 6. Majd Eröss Lajos theol. dékán mondott szép egyházi beszédet. Ezt követte 7. a tanítóképző-intézeti énekkar éneke. Szövegét írta S. Szabó József gimnáziumi tanár. Dallamát szerzette P. Nagy Zoltán tanítóképző-intézeti ének- és zenetanár. 8. Gyülekezeti záróének volt végül a 179. dicséret, 10. verse.

*

A ref. felsőbb leányiskolában ma d. e. istentisztelet volt a reformáció évfordulója megünneplése alkalmából. Nagy Gyula vállaltanár mondott emelkedett szellemű imát, majd emlékbeszédet az ünnepély jelentőségéről.

Ezután az intézet növendékei tanáraik vezetésével kivonultak a gályarabok emlékoszlopához, hol az emlékoszlopot megkoszorúzták. Ez alkalommal a főiskolai ének-

kar működött közre. Nánassy Lajos theologus tartott szép emlékbeszédet. Gaecsal János I. éves theologus szép ódát szavalt. Az ünnepélyt a 179. dicséret utolsó versének előlése rekesztette be.

HIREK.

— **A földmivelésügyi miniszter és Debreczen párisi kiállítása.** Ösmeretes, hogy Magyarország milyen sikert aratott a párisi világkiállításon. Debreczen városa is részt vett a kiállításon s kitüntetés is nyert. A földmivelésügyi miniszternek most az az életrevaló eszméje támadt, hogy az ügykörébe tartozó csoportokat tavasszal ki akarja állítani. A miniszter, hogy ezt megtehesse, kéri az összes városokat, kik a párisi kiállításon résztvettek, engedjék meg, hogy a fő városban kiállithassák tárgyaikat. Debreczen város tanácsát is megkérte a miniszter. Erre vonatkozólag ma reggel 10 órakor a következő távirat érkezett a városi tanácshoz:

„Párisi kiállítás ügykörébe tartozó csoportokat tavasszal Budapesten újból kiállítani szándékozom. Felkérem, hogy ezétra nagyérdékű kiállítási tárgyait átengedni, illetőleg megengedni sziveskedjék, hogy azok itteni kiállításon bemutatassanak. Szives elhatározásáról, tekintve, hogy kiállítás leszerelése és csomagolása napokban kezdődik, — sürgős értesítést kérek. Földmivelésügyi miniszter.

Azt hisszük, hogy a tanács teljesíti a miniszter szives hangú kérését s átengedi a tárgyakat a kiállításra.

— **Stefánia megint hercegnő.** Az egykori özvegy trónörökösne, Stefánia főhercegnő, ki második férjhezmenetele óta Lónyay grófnéként szerepelt: nemsokára bekövetkező rangemelés előtt áll és ezt az új rangot és címet a belga királyleánynak második, szerelmi házasságából származó utódai is örökölni fogják.

Ferencz József király ugyanis — a mint a napokban jelentettük is — Lónyay grófnénál Kalksburg-beli lakásán az ugynevezett Zichy-villában hosszabb látogatást tett. Az uralkodó biztosította a hozzá legszorosabb rokoni köteléssel fűzött urnót megmásithatatlan és kitűnő kegyelméről és gyöngéd és szeretetteljes beszélgetés folyamán biztosította a grófnőt, hogy a történetek miatt a legkevésbé sem neheztel és hogy Stefánia, mint megboldogult fiának egykori hitvese és mint a király ifju unokájának édes anyja: folyton a legközelebb áll szívéhez.

A király Lónyay Stefánia grófnőt, Lónyay Elemér gróf kamarás, ör. főrendiházi tag és követségi tanácsos özvegyét, minthogy férje a zemplénmegyei „Bodrog-Olaszi ura” Bodrog-Olaszi hercegnőjévé fogja kinevezni. Ez a kinevezés, mely egyúttal a fenség cím adományozásával párosul, a legközelebbi időben és mindenestre a jövő évi január elseje előtt be fog következni.

A Lónyay-pár leendő utódjait is — a hercegi rang és cím fogja megilletni.

A mint hírlik, az uralkodó továbbá abbéli óhaját is kifejezte, hogy a nagyszony, mint a főhercegnői anya, az évnek egy részét rendszeresen leányával, Erzsébet főhercegnővel töltsse együtt.

— **A h.-bőszörményi gyógyszerész.** A belügyminiszter döntött már a hajdubőszörményi gyógyszerész ügyében. A miniszter elfogadta a közigazgatási bizottság határozatát s a gyógyszerészeti jogot az előterjesztés alapján Bernáth Miklós okleveles gyógyszerésznek adta meg.

— **Szökött huszár.** Nehezen is tud egyik-másik alföldi legény beletörödni a csillogó katonacéltbe. Az éjjel is egy huszár szökött meg a századától. Elők Mihálynak hívják s a 2-ik huszárezred 6. századá-

hoz volt beosztva. Most persze mindenfelé keresik a megszökött katonát.

— **Elfogott dohánycsempészek.** Timár Sándor és Cséppentő Gábor nap számosokat ép akkor fogták el a cirikáló esendőrök, mikor nagyobb mennyiségű dohányt szállítottak az országuton. A jótéleves leveles magyar dohányt úgy szerezték, hogy éjnek idején betörték a tiszta roffi dohánybeváltó hivatalba. Mindakettőt lezárták.

— **Debreczen vendégei.** Debreczen városának ismét vendégei érkeznek. A budapesti Eötvös tanárképző intézet 10 növendéke érkezik ma délután városunkba Bartoniek Géza igazgató vezetése mellett. A társaság között van két franciaországi tanár is. A tanárképző intézet növendékei az országban tanulmányutat tesznek s első sorban Debreczen városát látogatják meg. Géresi Kálmán tankerületi főigazgató ma reggel intézte beadványát a városi tanácshoz, melyben tudtára hozza a tanácshoz a vendégek érkezését s kéri, hogy a társaságot a város szállásolja el s szombaton, mikor a Hortobágyra mennek, vendégelje meg őket a város szerény ebédével s az állomásnál kellő számú fogatokat bocsáson rendelkezésére. A társaság november 4-ig marad városunkban.

— **Vétkes bukás.** Még 1896-ban történt, hogy Steiner Gyula debreczeni kereskedő csődeljárás alá került. A megszorult kereskedő ügyét Eisler Izidor rendezte olyformán, hogy a csődhitelezőket részint kielégítette, részint azok követelését magára vállalta át. Ily módon átvette a Steiner üzletét s egyideig Steinerral közösen, majd Kohn Jakabkal társulva, folytatta. Az üzlet azonban sehogy sem ment s az üzlettársak 1898. márczius 14-én csődöt kértek a cég ellen, amikor a betervezett vagyonskimutatásból kiderült, hogy a követelések jóval meghaladták a társas cég vagyonát. A kir. törvényszék vétkes bukást látván fenforogni, a bukottak ellen vizsgálat rendeltetett el. Tegnapi vonatnak felelősségre s miután a vétkes bukás bebizonyult ellenük, a kir. törvényszék Eisler Izidort 14 napi fogházra, Kohn Jakabot pedig 20 korona pénzbüntetésre ítélte. A vádlottak megnyugodtak az ítéletben, a kir. ügyész azonban felebbezést jelentett be terhükre.

— **Belefult a kutba.** Tegnapi délelőtt a Homok-utczán egy gyári munkásné Lajos nevű fiacskáját magára hagyta, míg ő a gyárba ment dolgozni. Már ebédhez ült s a kis fiu nincs sehol. Kétségbeesetten kezdtek keresni, de csak nem akadtak a nyomára. Este felé aztán, mikor a szomszédok vizért mentek a kutra, megrémülve látták, hogy egy holttest uszik a víz színén. Kihúzták — s az elveszett gyermek életlen testére ismertek benne. A szegény anya kétségbeesése határtalan. Azt hisszük, ideje volna ezeket a fedetlen kutákat már átalakítani, mert különösen éjjelenként még felnőttekre is életveszélyesek ezek az alacsony kávákkal ellátott kutak.

— **Elhunyt apa.** Megemlékeztünk tegnap Kovácsi Károly helybeli lakos elhunytáról. Erre vonatkozólag ma a következő gyászjelentést vettük:

Alulírottak fájó lelkünk hívó megnyugvásául adjuk tudtul a szomorú hírt, hogy a szeretett fiu, férj, apa és testvér: huszági és miskolci Kovácsi Károly élete 52-ik s boldog házasságának 26-ik évében hosszas szenvedés után f. hó 30-án reggel 6 órakor, az Urban észrevétlenül elszenderült. A megboldogult porrá változó részét november hó 1-én d. u. 2 órakor fognak az ev. ref. szertartás szerint rövid ima után a Vigkedvő Mihály-utca 52. szám alatti lakásunkon tartandó végtisztesség után a Kossuth utcai temetőben örök nyugalomra tétetni. Ez utolsó utra a közeli és távoli rokonokat, barátokat, kollégákat és ismerősöket is bánatos szívvel

meghívjuk: Debreczenben, 1900. okt. 30. Bánatos neje: Dobrosi Szabó Petronella. Fiai: Kálmán, Zoltán, Lajos. Édes anyja: özv. Kovácsi Lajosné, szül. Horváth Erzsébet. Testvérei: Amália, Teréz. Az örökélet és boldogság legyen jutalom!

— **A kerti betörőt elfogták.** Ismeretlen tettes az utóbbi időben számtalan betörést követett el a most már lakatlan kerti lakokban s különösen a nagyerdei villákban garázdálkodott. A rendőrség sokáig nyomozta a tettest, míg végre most sikerült elfogni — Kállai Sándor rovtott multu egyén személyében. Tömérdek ruhaneműt, cipőket, kalapokat és sok másfélét találtak nála, a mikben a károsultak tulajdonukra ismertek. Átadják az ügyészségnek.

x **Svéd torna órákat tartok** naponként délután 4–5-ig leányoknak; 5–6-ig fiúknak. Felőtteknek megbeszélés szerint. — **Dr. Szász Adolf** Kossuth utca 9. szám.

— **A dühös sógor.** Inezé Jánosné egykei lakos sógorával, Inezé Andrásval valami felett összeszóvalkozott. Az ingerlékeny ember vita közben annyira dühbe jött, hogy egy vas horoggal két helyen súlyosan megsebezte sógornéját, úgy hogy az — ha esetleg nem is kell majd karját levágni — arra a kezére örökre nyomorék marad. A dühös sógort átadták a debreczeni ügyészségnek.

— **Feltört halászbárka.** Kátóna János nádudvari halász bárkáját tegnapelőtt éjjel ismeretlen tettes feltörte s abból 70 kg. halat negyven korona értékben eltulajdonított. A tetteseket — Tóth János és Nagy Péter püspökladányi lakosokat — csakhamar sikerült elfogni, de már akkorára azok a debreczeni piacon eladták s az így szerzett pénzt elmulatták.

— **Le akarta löni vetélytársát.** Ráfal Katalin és Kálmár Panni jászladányi hajadonok ketten szerettek egy fiatal paraszt legényt, a legény szive azonban csak Rafael Katalinért dobogott. A mellőzött leányt annyira elkeserítette ez, hogy rálesett Rafaelre egy utcasarkon és egy előltöltő karabélylyal agyon akarta löni. A lövés nem talált s a halálra rémült leány ijedten menekült be egy házba, míg a merénylő Kálmár Pannit elfogták s átadták t.-földvári esendőrőrsnek.

— **Véres verekedés a koresmában.** Grünwald Sámuel téglási koresmájában vasárnap együtt mulatott nyolcz paraszt legény. Mikor már a fejükbe szállt a bor, parázs verekedést rögtönöztek. Csak a hirtelen előhívott esendőrök tudták elejét venni a további vérontásnak, de már akkor Forgács Gábor és Karsai Sándor késszurásoktól, míg Hevesi Sándor dorongütéstől súlyosan megsebesítve hőrögtek a koresma padlózatán. A verekedők a esendőrök láttára menekülni akartak, de nem sikerült, mert valamennyiüket beszállították az ügyészség börtönébe.

— **Az apák büne.** Hogy a társadalom mily elfogult meg ma is és az apák vétké miatt miképen ítéli el az ártatlan gyermekeket is, bizonyítja az Aradon elítelt Scheinberger fiának az esete. Mint Krivány fiát visszautasították a Ludovica akadémiából, így történt Scheinberger önkéntes fiával. Parancsban tudatták vele, hogy nem nyerheti el a tiszti rangot, ha le is teszi az önkéntesi vizsgát. A fiu, kinek magyarosított neve Simai Sándor, erre azt kérelmezte, hogy mint tanítót, a két havi kiképzés után szabadságot adják. Ezt meg is engedték neki.

x **Dr. Weisz József ügyvéd irodáját Arany János-utca 2. sz. (Hungaria-palota) I-ső emeletére helyezte át.**

— **Dohánycsempész.** Szabó Gyula fegyverneki lakos Ehrlich Salamon dohány hodályából 20 kilogramm dohányt ellopott. Bárha az ellopott dohányt lakásán találták, — tagad.

— **A betörők nyomában.** A rendőrség erélyesen kutat a Széchenyi-utcai betörők után s nem eredmény nélkül. Erős a gyanu, hogy ezt a betörést is azok a hadházi emberek követték el, a kik nemrégiben Monostor-Pályiban fosztották ki egy parasztagazda házát.

— **Dühös asszonyosság.** Két nappal ezelőtt B ó z a Bálintné török-szt.-miklósi lakos valami fölött összeveszett Nagy Sándor parasztagzával s veszekedés közben a férfi balkarját egy bieskával súlyosan megszurta. Tettét beismeri, átadták az ügyészségnek.

— **Gyujtogató leány.** Tisza-Kürtön alig mult el mostanában nap tűzveszedelem nélkül s alig egy hét alatt nyolez ház s nagymennyiségű takarmány semmisült meg. A legutolsó tűzvésznel egy éjjel rajtakaptak egy alakot. — **H a r a n g o z ó** Juliána hajadon személyében — a mint égő csóvát dugott egy gazdaember házának zsupfedele alá. A felbőszült nép agyon akarta verni s csak a csendőrség akadályozta meg ebben. Átadták az ügyészségnek.

— **Végzetessé válható tréfa.** F. hó 28-án Pusztá-Eceseg állomás közelében egy kézi teherkocsi kisiklott. A balesetet a sinre fektetett két darab vas ék okozta. Az elrendelt nyomozás kiderítette, hogy a vasdarabokat Nagy Imre kiskoru leánya, Eszter csinatalanságból tette a sinekre. Szülőit fogják felelősségre vonni.

x **Szép bajusz** leggyorsabban és legbiztosabban nyerhető a híres **Hajdusági pedró** használata által, mely minden bajuszpedró készítmények között a legjobb!

A bajuszt szép állásban tartja, nem törí, nem tépi ki és soha sem keményedik meg.

Teljesen ártalmatlan növényi anyagokból készül, terpentint nem tartalmaz, igen kellemes illatu és soha sem avasodik meg.

Egy doboz ára: fehér és barna színben 40 fillér. Kapható: Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszer-tárában, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszer-tárában, H. Szoboszlón.

— **Tűz a szőlőben.** T a t á r József hadházi szőlőjében tegnap éjjel tűz ütött ki, a mely az összes épületeket a melléképületekkel együtt elhamvasztotta. A kár 5000 korona, a mely azonban biztosítva van.

— **Feltört lakás.** Szombaton éjjel T ö r ö k Lajos földesi lakos házát — míg ő a tanyán tartózkodott — feltörték s a nyitva levő szekrényből 50 korona készpénzt elraboltak. A tettes ismeretlen.

x **A párisi világkiállítás** alkalmat adott a Messmer-thea cégnek a „Vendömeoszlop” képeslevelező-lap kibocsátására. A levelező-lap vázlata, mely egy jeles művésztől való és az első díjjal lett kitüntetve, gyönyörű kivitelével élénk örömet fog okozni gyűjtőkörökben. A levelező-lap a Messmer-thea vevőinek ingyen áll rendelkezésére az ismert eladási helyeken.

x **Feltűnést keltő,** szép és divatos uri divat újdonságok érkeztek a közelgő **őszi idényre,** u. m. **remek férfi és fiu fehérneműek, gallérok, kézelők, kalapok, különleges nyakkendők, zsebkendők, harisnyák, esőernyők, illatszerek, uti bőröndök** stb. **Fekete Jakab** elsőrangú uri divat, kalap, fehérnemű és cipő üzletébe. **Debreczen, főtér,** kistemplom mellett.

Rablótámadás a Pallagon.

— A helyszínen megjelent tudósítónktól. —
Debreczen, október 31.

A város tulajdonát képező ugynevezett Tornyos tanyán tegnapelőtt este vakmerő rablótámadás történt, melynek, hogy komolyabb kimenetele nem lett, csupán a véletlennek köszönhető.

Steier Sándor bérlő fiatal feleségével úgy 7 óra tájban vacsoránál ült; az ebédlő a kastély emeletén van — a kiszolgáló eséltségnek körül kell járni az egész földszintet, hogy a belső szobákhoz jussanak. A mint ott teljesen magánosan vacsorálnak, a kerti terrazon megzörren valami Steiner azt gondolván, hogy valami kőbori kutya tévedt oda, — kinyitja az ebédlő ajtót, hogy kimenjen a nyitott terraszra.

Abban a perczben, a midőn a nyitott ajtón ki akar lépni, négy felvont r a v a s z u r e v o l v e r l e t t a f e j é n e k s z e g e z v e. Steier meghökkenve visszalépett, a rablók utána benyomultak a szoba belsejébe. Egy pillanat alatt rávetették magukat Steierre és letiporták a földre. Egy a rablók közül épen rá akarta sütni, revolverét a földön hentergő bérlőre, midőn a remegéstől majdnem magánkívül levő feleség, — ki a rablógyilkos szándékát észrevette — hogy férjét a biztos haláltól megmentse, odarohant a gyilkosok közé és kezét a löni szándékozó rabló szájába dugta, a ki ezen támadás által nyilván zavarba jöve, a revolvert a földre ejtette.

Steier élethalál harcát vívott a gazemberekkel, a kétségbeesés annyi erőt juttatott neki, hogy a négy betyár körmei közül kiszabadult és befutott a hálószobába, hol revolvere az éjjeli asztalon nyugodott. De a revolver börtokban nyugodott, nem tudta azt használni. A rablók addig mindig ütötték rézfokossal, revolveraggyal. A fiatal asszony pedig segítségért kiabált, kit ezen javeszéklésért szintén egy fokos ütéssel némitottak el, a halántékán fájdalmas sebet ejtettek,

Az óriási lármát meghallották a szomszéd Hidvéger tanyáján is. Maga Hidvéger eselédjeivel felfegyverkezve sietett a helyszínére. A betyárok a közelgő zajt meghallva, igyekeztek kiszabadulni a szobából. Egymásután ki is ugráltak a nyitott ajtón és eltűntek a sötét éjszakában.

A dologban legérdekesebb az, hogy mindegyik rabló álarczban volt és soha egy szót sem ejtettek ki. Szótlanul akarták adáz munkájukat bevégezni.

Egy másik szomszéd, kinek már ezzel a betyárokkal egy izben dolga volt, az illetékes hatóságot utba vezette s remélhető, hogy mire e sorok napvilágot látnak, a rablók is méltó helyen fognak a világ forgása felett gondolkodni.

A Steier-pár az éjjeli izgalom betegjei lettek, a bátor asszony, ki férjét majdnem önfeláldozással mentette meg, remegve beszél a történetekről.

J. K.

TÁVIRATOK.

— „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai. —

Országgyűlés.

Budapest, október 31. A képviselőházi mai ülésében folytatta a trónörökös házasságáról szóló törvény beczikkelyezésére vonatkozó javaslatot.

Az első szónok Rátkay László volt, a ki szerint a morganatikus házasság a közjoggal és a nép felfogásával ellenkezik. Árpád fejedelemmé választásakor szó volt arról, hogy ki lehet királyné. Kimondták, hogy mindenki lehet, a ki magyar nőnek születik.

Utána Polczner Jenő beszélt szintén a javaslat ellen, mely után az elnök öt percznyi szünetet adott.

Szünet után Széll Kálmán állt fel szólasra.

— A beczikkelyezéssel az alkotmányosság, a törvényhozás iránti tiszteletet kifejezte. A trónörökös nem mond le, csak elismeri, hogy konzekvenziák állottak be melyeket házassága idézett elő. A morganatikus házasság középkorbeli, de elfogadott. A házi törvény nem törvény, csak százados szokás foglalhatja.

Fölolvassa a megfelelő részt, mely a morganatikus házasságot, mint szokásokat említi. Rátkaynak azt feleli, hogy bármennyire sajnálja, a trónörökös felesége nem lehet királyné. Am ez azért nem zárja ki, hogy ne épen oly tisztelettel kísérik szentédlébe. Ne idézzenek érzelmi összeütközéseket, hagyják meg őket boldogságukban. Isten áldása legyen rajtuk. Ajánlja a javaslatot elfogadásra. (Perczekig tartó taps)

Ezután Endrey Gyula interpellált.

Pestis Londonban.

London, okt. 31. A Fülöpszigetéről érkezett hajóról pestisbetegteget szállítottak a kórházba.

Ji herczeg meghalt.

London, okt. 31. Ji herczeg, kinek kivégzését a hatalmak kívánták, meghalt.

Az élet mindenek felett.

Mindenki saját akarata szerint rendezi be életét. Mindamellott azonban ezt csak viszonylagosan tehetjük, mert mindnyájan alá vagyunk vetve egy magasabb akaratnak, a mely ellen hiába küzdünk. Vannak, a kiknek élete telve van örömmel és boldogsággal, de a legtöbb ember bizony sok szerencsétlenséggel, szenvedéssel kénytelen megküzdöeni. A legborzasztóbb az egészség elvesztése. Fájdalmas betegség hamar tönkre teszi a nyugalmas napokat s szenvedés út tányát ott, a hol vigáságnak kellene lenni. Mert mi drágább az egészségnél? A vagyon, a családi boldogság, a baráti szeretet elveszti értékét, ha a betegség által elgyengült test szenved. Pedig hát mindenkinek joga van az élethez. S épen ezért írjuk e sorokat. Meg kell találni a módot, hogy e jogos örömeink, az életnek örülhessünk. Az egészség alapföltétele a tiszta ellentállásra képes vér. Ha különféle körülmény következtében e tulajdonságok egyikét vagy másikat elveszti, oly gyógyszer kell alkalmazni, mely e veszteséget kipótolja. Csudálatosan hatásosak a vér teljes újraellátói, a dr. Williams-féle Pink-pilulák. Visszaadják a beteg egészséget, elgyengült erejét. A vérszegénység, sárgaság, idegbetegségek, reuma, bármilyen legyen is az oka, elmulik alkalmazásuk által. Herz István perjámosi lakos levele is bizonyítja:

Boldog vagyok, — írja — hogy tudathatom önökkel, hogy a Pink-pilulák feleségem egészségét teljesen helyreállították. Kitűnőek e pilulák s nagyon jótékony a hatásuk. Mikor láttam báműtös hatásukat, fiamon is próbát tettem velük s már azon is észrevehető a hatás. Ó még szedi a pilulákat s én reményvel várom az eredményt.

A Pink-pilulák kaphatók Magyarországon minden gyógyszer-tárban. Egy doboz ára 3 Korona 50 fillér és hat doboz 15 Korona. Magyarországfőraktár **Török József** gyógyszer-tárban, Budapest, Király-utca 12.

KÜLÖNFÉLÉK.

* **Angyal.** — Mamuskám, mondd meg kérlek, milyen az angyal?

— Olyan, mint egy nő, csak hogy annál is szebb.

— Akkor a Mari angyal!

— Miért?

— Mert a papa úgy mondja neki, *kedves angyalom!*

* **Párbajozó gyermekek.** Két párisi tanoncz, a 14 éves Louis Müller és a 13

éves George Bremond egy 15 éves vasalónőnek udvarolt a legkomolyabban. A lány hol az egyikkel, hol a másikkal flirtelt, ami a két vetélytársát nagyon egymás ellen bősztette. A két fiéző elhatározta, hogy a kés döntse el, hogy a leány melyiké legyen. Kikötötték, hogy a párbaj után csak a győztes udvarolhat tovább a vasalónőnek és este két hosszú késsel fölfegyverkezve 10-12 egykoru segéd kíséretében egy, a városon kívül levő elhagyatott helyre vonultak. Ott föllátták a feleket, kik a megadott jelre egymásnak rohantak és rövid tusakodás után mind a ketten súlyosan megsebesültek. A harcnak a rendőrség közbejötté vetett véget és hűvösre került a két szerelmes, hol bevárhatják, míg sebeik behegednek és akkorára talán majd azt is belátják, hogy sem volt érdemes egymást egy csapodár vasalónő miatt megkésélni.

* **Gondos feleség.** Haldoklik a mézszáros. Az ágya mellett sirdogáló feleségéhez így szól:

— Ha meghalok Mariskám, menj az első segédünkhöz, Józsihoz. Nagyon jó fiú és a mesterségünket is igen érti!

— Ne busulj, Ferikém! Nyugodtan haltsz meg. *Megbeszéltek* mi már ezt Józsival...

REGÉNY.

Tengeri betegség.

(Elbeszélés.)

— Egy orvos élményei. —

Németből: *Dr. Ujlaki Hugó.*

(Folytatás.)

4.

Mindig lassabban, mindig halkabban beszélt, testével mindinkább előre hajolva és szemei mindig erősebben fényltek... még mindig mértéktelen tágra nyilva és csaknem meredten.

És most lassan előre nyújtotta kezeit, kiterjesztett ujjakkal oly mozdulatot tett, mintha valamit volna a vele szemben levő hölgy felé. Azután a simogatás mozdulatai... közvetlen a hölgy feje fölött és hozzá mindig halkán e szavak:

— Álom... gyönyörteljes álom... kéjes alvás... messze a hullámzó tengertől.

A hölgy folyton halványabb lett. Szemei a félelem kifejezését mutatták és mégis szilárdan a férfira irányozva maradtak, a ki őt elbűvölni látszott.

— Az Istenért, mit csinál ön velem? kiáltott a nő hirtelen felugorva. — Nem sok hiányzott és valóban elaludtam volna! Istenem!... És férjem nincs is itt! No, ha tudná...

— Milyen ostoba! — sugta Berta unokanővérének, — én azonnal el hagytam volna magamat altatni... ez bizonyára szép!

— Még csak ez hiányzott... a te idegeidnek.

— Ön ugy-e bár doktor, vagy ilyes valami? — kérde most a kormánytanácsosné, miután az első ijedtségtől feleszmélt, — olyan Faust-féle?

Az idegen mosolygott.

— Ön nem akarta magát bevezettetni a tisztánlátás titkaiba, nagyságos asszonyom, ... hagyja most rajtam is a titok fátyolát nyugodni. Ön talán iszonyattal fordulna el tőlem, ha most azt fölemelném!... Látja ott azt a nagy, elzárt szekrényt? Abban vannak hivatásom rémeszközei!... Ezt ismét a legnagyobb komolyság kifejezésével mondja és egy hosszukás, fényezett fából való ládikára mutatott, melyet magával vitt és a kajútban gondosan elhelyezett.

— Egyébként legyen igaza a „Doktor“ szóval, — folytatá vidám hangon, — és az „olyasvalamivel“ is, de a „Faust“-tal, fájdalom, nem.

Egész észrevétlenül siklott tekintete e pillanatban a karesu, szőke hölgy felé, de csak a kormánytanácsosné vette észre és megfenyegette ujjával.

Az elem, a mely künn hullámzott és zugott, félbeszakítá a társalgást.

A hajó oly erősen himbálózott, hogy a hölgyek a kajutasztalba fogózkodtak és az épen visszatérő titkos tanácsos — ezer menykőt — kiáltott, a mivel nem más látott kifejezni, mint a mit a kormánytanácsosné azzal: — Istenem, felfordulunk.

A „Varina“ ugyan nem fordult fel, de egy zöld hullám hirtelen a fedélzetre nyomult és a fedélzeti kajutbe is behatolt.

Rövid kiáltás — a hölgyek a rémülettől oda voltak.

Midőn a víz elvonult, először a titkos tanácsos ment ki, azután leánya kísérette el halvány unokanővérét a hölgyszalon esendes szögletébe. A kormánytanácsosné egyedül maradt vissza az idegennel.

— Ha a tengeri utat meg akarta számunkra rövidíteni... doktor ur, eddig az sikerült önnek. A titok fátyola, amint ön nevezte, nem rosszul áll önnek. De engedjen egyszer engem az alá tekinteni, hiszen egészen magunk között vagyunk. Nemde, ön...

— Soha se kérdezzen, — szakítá őt félbe az idegen a rémület kifejezésével kezét maga elé tartva, mintha védekezne.

— Istenem, hagyjon hát egyszer már magával beszélni! En ugyanis nekik...

— Tudom!... megígérte, hogy nemsokára tudni fogja, ki a szürke... hallottam és azt is hallottam, a mint a kapitánytól kérdezte. En senkit sem kérdeztem és mégis tudom, kikkel utaztam. Ön... Bernan kormánytanácsosné, született Steuber... a titkos tanácsos Oldekopp titkos hadi tanácsos és a fiatal hölgyek...

— Nos?

— Leánya és unokahuga és mindkettő esinos.

— Na, ezt nem nehéz megállapítani, de...

— Honnan tudom a nevüket? A hölgynek füléhez hajolt: — A podgyászczimerekről! — hangzott siri hangján.

— Kétségkívül egyszerű dolog!

A kormánytanácsosné szivből nevetett.

— De most mondja meg...

— En is szint valljak... nemde? De ön legyen felelős és... esküdjék örök hallgatást! Három ujját mintegy esküre emelte. Tehát... doktor vagyok, ezt már tudja ön. Aztán... hallott ön már egyszer bizonyos Reindelről?

— Ön meg akar öszitni? — kérde mosolyogva.

— Nagyságos asszonyom, csak rá akarom vezetni, — folytatá most titokzatosan suttogva, a hóhérról egy oly foglalkozásra, amely... hiszen ön berlini nő... bizonyára hallott — egy pillanatig habozott — a „kutyavadászokról“? Igen? Tehát... ilyes valami vagyok én! Igen, igen, minden bizonynyal, azaz mellékesen baromkereskedést is üzök!

— Na, de most hagyja el, doktor ur... önnel semmit sem lehet csinálni... nem lehet okosan beszélni... de ah Istenem... most én is oly különösen érzem magamat.

— Ön most a boldogság mezején vándorolhatna, — kiáltá a doktor a kifelé siető hölgy után.

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI-POSTA.

H. B. Helyben. Némi átjavítással hozzuk. Az enyészettől különben csak alkalmisága mentette meg.

V. J. Helyben. Köszönet! Máskor is a legteljesebb örömmel fogadjuk!

V. Zs. H. Böszörmény. A versekből — sajnálatunkra — egyet sem használhatunk fel. Naptárban inkább elkélnék.

Cs. K. Gyenge versét nem közölhetjük.

W. F. István. Helyben. Olyan dolgokkal, mint a „bélyegnyelv rendszere“, nem foglalkozhatunk. Tessék megszerezni valamelyik könyvkereskedésben a „Szerelmi levelezőt“ és abban megtalálhatja.

B. E. Csenger. A lap ügyében a kiadóhivatal intézkedik és az önt ez évre, mint elő-

fizetőt jegyezte be. Kérését tehát csak újévtől számítva intézhetjük el a kívánt módon.

H. Imre. Helyben. Mai számunk hozza. A vers azonban csak — vers! Jobb lesz a prózánál maradni.

K. M. Helyben. Ugyan kérem, hát honnan tudhassuk mi azt, hogy körülbelül meddig tartat még az angol-bur háború?

Többeknek. Bérmentelen leveleket nem fogadunk el és kéziratokat vissza nem adunk!

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 34.

Bérlet 27-ik szám „C“

Holnap, esütörtökön, november 1-én:

II. Rákóczy Ferencz fogsága.

Történeti színmű 5 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Zrínyi Ilona	Broznyay A.	Kolonics	Csatár Gy.
Rákóczy F.	Komjáthy J.	Languval	Fataki Béla
Károly	H. Szatmáry	Lehman	Odry Árpád
Amália	Fái Flóra	Borcsényi	Bartha I.

Holnapután, pénteken, november 2-án: ujdonsággal először:

B. A. L. E. K.

Operette 3 felvonásban.

Színházi műsor.

Szombaton, nov. 3-án bérlet 29. sz. „B“ — másodsor: B. A. L. E. K. operette 3 felvonásban.

Vasárnap, nov. 4-én két előadás: délután A b a b a. Nagy operette 4 felv. — Este Dráma a tenger fenekén. Látványos színmű 10 képben.

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

MINDENNEMŰ

ISKOLAI SZEREK

RENDKIVÜL NAGY VÁLASZTÉKBAN ÉS
LEGOLCSÓBBAN A

**CSOKONAI PAPIR-
KERESKEDESBEN**

KOSSUTH UTCZA 13. SZ. ALATT
SZEREZHETŐK BE.

UGYANITT

ISKOLAI KÖNYVEK KÖTESE

LEGOLCSÓBBAN ELVÁLLALTATIK.

NYILT-TÉR.

Vegyünk Fekete-selymet!

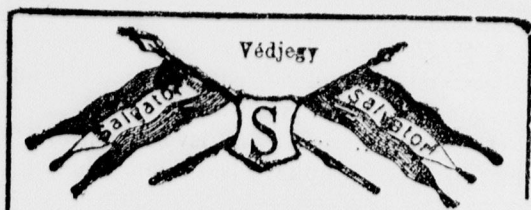
Kérjen ön mintát solidságról kezeskedő selyemszövetekből, méterenként 1 kor. 20 fill-től 18 koronáig.

Különlegesség: Legújabb selyemszövetek menyasszonyi, látogatási és utcai-toilettekre, színes és fehér is.

Ausztria és Magyarországon közvetlen magánfeleknek adunk el és a kiválasztott selyem-szöveteket vám- és bérmentesen a lakásra küldjük.

Schweizer & Co. Luzern
(Schweiz) selyemszövet-kivitel.

NYILT-TÉR.

Vesebajoknál,
a hólyag bántalmainál
és köszvénynél,
az emésztési és lélegzési
szervek hurutainál,
a Lithion-forrás

Salvator

Kitűnő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatása.

Vasmentes. Kellemes ízű.

Könnyen emészthető.

Első rangu gyógyvíz és diastetikus ital. Számos orvosi tekintélyek által különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi pozsza, máj- és veseizgatási tünetekben vagy húgysavas vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszertárakban.
A Salvator-forrás Igazgatósága Eperjesen.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések felvételeinek a kiadóhivatalban Kossuth-utca 13.

Apró hirdetések felvételeinek a kiadóhivatalban Kossuth-utca 13.

A rovatban az egyszeri beiktatás 10 szög 40 fillér, minden további szó 2 fillérbe kerül, vastagabb betűkből minden szó 3 fillérrel több; Vidékről beküldhetők az apró hirdetések postautalványral; a postautalvány szelvényére az apró hirdetés szövege is feljegyeshető. A legkisebb hirdetés 40 fillér.

Antal Vinczéné	Veszek ócska vasat	Pincze,	Eladó
szabászati és női varrodájába, varró és tanuló leányok felvételnek. Csapó-utca 18. sz.	és mindenféle fémét. Klein Jakob, Piacz-utca 26. sz.	mely üveges borok be- raktározására igen alkal- mas, Kossuth-utca 13. számu háznál kiadó. Ér- tekezhetni ugyanott.	egy hosszú, fiókos író- asztal, iroda számára. Ér- tekezhetni Kossuth-utca 13. szám alatt, a Csokonaj- papirkereskedésben.

700.
1900.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen szab. kir. város nov. havi rendes közgyűlésén egy házi-pénztári tisztii állás, mely évi egyezeröttszáz korona (1500) fizetés és háromszáz (300) korona lakáspénzből álló javadalmazással van egybekötve, fog választás útján betölteni. Felhivatnak az ezen állásra pályázni óhajtok, hogy kellőleg felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám, mint a kijelölő bizottság elnökéhez, **folyó évi november hó 15-ik napjának délután 5 órájáig** annyival inkább benyújtsák, mert későbbben érkező kérvények tekintetbe vétetni nem fognak.

Debreczen, 1900. október hó 21.

Grót Degenfeld József,
főispán.

Eladó szőlő

H.-bagosi erdő kert immunis rigolirozott kövér homoktalaj telepi faj 4 és 5 éves ültetés, jó karban levő 2 hold 1200 □ ölével.

Értekezhetni

K. Szabó József
tulajdonosnál H.-Bagoson.

CSOKONAI-NYOMDA

DEBRECZEN, KOSSUTH-UTCZA 13. SZ.

ELSŐRANGU * * * * *
KÖNYV- ÉS MŰNYOMDA
ÉS KÖNYVKÖTÉSZET * *

Ajánlkozunk a sokszorosító-szakmába vágó mindennemű munkák elkészítésére. Modern berendezésünkkel és kitűnő munkaerőnkkel a legnagyobb igényeket is kielégíthetjük.

Könyvnyomdánkban mindennemű egyszerű, de izléses nyomtatványok, valamint művészes kivitelű disz munkák készülnek és pedig:

KERESKEDŐK RÉSZÉRE:

Árjegyzékek, körlevelek, számlák, jegyzékek, levélpapírok és borítékok, címkek, csomag-jegyek, áru-mintajegyek, bevásárlási könyvecskék, üzleti kártyák, csinos reklámlapok és egyéb nyomtatványok.

TANINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Az összes naplók, osztálykönyvek, disztes bizonyítványok, havi és évi értesítők, jegyzőkönyvek és tankönyvek.

ÜGYVÉDEK RÉSZÉRE

A legtöbb nyomtatványt raktáron tartjuk, a készleten nem levőt pedig — bármily mennyiségben — raktári áron készítjük el.

PÉNZINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Mindennemű üzleti könyvek és egyéb kezelési nyomtatványok, u. m.: napi-ívek, lejáratú jegyzékek, sorsolási értesítések és egyéb ismertetések csinos füzetekben, szerződések, kötelezvények, váltók, biztosítéki okiratok stb.

VIGALMI BIZOTTSÁGOK RÉSZÉRE:

Izléses kivitelű bál meghívók, programok, belépti jegyek, disztes táncrendek stb.

KÜLÖNBÖZŐ ALKALMAKRA:

Eljegyzési és esketési jegyek és egyéb családi értesítések elegáns kartonra vagy mindennemű új divatu finom papírra nyomva, névjegyek, levélpapírok stb.

nyomatott a „Csokonai“-nyomdában Debreczenben.